

ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

ФАКУЛЬТЕТ № 3

КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІЦЕЙСЬКА ДЕОНТОЛОГІЯ

Галузь знань 26 «Цивільна безпека»
Спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність (поліцейські)
Шифр за ОПІ: ОК 18

Мова навчання: українська

Кропивницький 2023

Розробники:

ІВАНОВ Іван, завідувач кафедри
загальноправових дисциплін
факультету № 3 ДонДУВС, к.ю.н., доцент

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри загальноправових дисциплін факультету №3 ДонДУВС

Протокол № 1 від 15 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
Загальноправових дисциплін

Іван ІВАНОВ

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми Правоохоронна діяльність (поліцейські)

Гарант ОПП
23 серпня 2023 року

Ольга МЕРДОВА

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача

1. ВСТУП

1.1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Статус навчальної дисципліни:	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Рік підготовки:	I-й	I-й
Семестр:	I-й	I-й
Кількість кредитів ЄКТС / годин	3/ 90	
Модулів:	1	
Змістових модулів:	1	
Лекції:	12 годин	4 години
Семінарські:	18 годин	6 години
Практичні:	-	-
Самостійна робота:	60 годин	80 годин
Індивідуальні завдання (курсова робота):	не передбачено	
Підсумковий семестровий контроль:	Залік	
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:	1:3	1:8

1.2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих фахівців та фахівчинь правоохоронної діяльності, здатних володіти знаннями про розкриття причин виникнення та існування етичних та естетичних правил, що мають місце у професії поліцейського. Формування усвідомленості майбутнього правоохоронця про систему нормативів що заперечують, дозволяють, зобов'язують, рекомендують ту чи іншу модель поведінки правоохоронця відповідно до соціального рівня культури суспільства, сприяти усвідомленню ролі та значення поліцейської діяльності в розбудові та зміцненні української держави.

Завдання: формування у здобувачів та здобувачок вищої освіти ціннісної орієнтації, мотиваційної спрямованості, потрібних для розвитку як

особистісних так і професійно важливих якостей притаманних професії поліцейського, надання системного уявлення про моральні основи поліцейської діяльності; ознайомлення з деонтологічними і моральними принципами поліцейської служби.

1.3.Передумови для вивчення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна є вихідною. Компетентності, сформовані під час її вивчення, в подальшому будуть використовуватися під час опанування таких навчальних дисциплін: «Судові та правоохоронні органи України», «Історія держави і права», «Забезпечення прав людини в діяльності поліції», «Конституційне право».

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Результати навчання дисципліни	Програмні результати навчання		
	ПРН 1	ПРН 3	ПРН 6
	шифр програмного результату за ОПП		
Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності	+		
Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати та оцінювати її		+	
Розуміти принципи та мати навички етичної поведінки, соціально - відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності	+		+
Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин	+		+
Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки		+	

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р		л	с	с.р
Модуль 1								
Змістовий модуль. Поліцейська деонтологія								
Тема 1. Поняття науки поліцейської деонтології, її предмет, структура та принципи. Завдання, методи та функції поліцейської деонтології	12	2	2	8	16	2	2	12
Тема 2. Соціальна роль та призначення поліції в суспільстві	10	2	2	6	14	2	2	10
Тема 3. Професійно-правова культура, як важлива складова культури правоохоронця	14	2	4	8	10	-	2	8
Тема 4. Професійна деформація працівника поліції: форми прояву та профілактика	12	2	2	8	10	-	-	10
Тема 5. Роль та значення поліцейської деонтології в процесі підготовки майбутнього правоохоронця	10	-	-	10	10	-	-	10
Тема 6. Людина та громадянин в системі правоохоронної діяльності	12	2	4	6	10	-	-	10
Тема 7. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності юристів	10	-	2	8	10	-	-	10
Тема 8. Впровадження приватної детективної діяльності в Україні. Зарубіжний досвід розвитку приватної детективної діяльності	10	2	2	6	10	-	-	10
<i>Модульна контрольна робота</i>								
Усього годин	90	12	18	60	90	4	6	80

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття науки поліцейської деонтології, її предмет, структура та принципи. Завдання, методи та функції поліцейської деонтології. Поняття поліцейської деонтології, її предмет. Функції та принципи поліцейської деонтології. Методи поліцейської деонтології. Місце поліцейської деонтології у системі суспільних та юридичних наук. Становлення та розвиток деонтологічних знань правоохоронної діяльності.

Тема 2. Соціальна роль та призначення поліції в суспільстві. Професія, спеціальність та кваліфікація правоохоронця. Місце та соціальне призначення поліції у сучасному суспільстві. Престиж поліцейської професії. Поняття поліцейської практики її взаємодія з юридичною освітою та юридичною наукою. Місце та роль фахової свідомості поліцейських у реалізації ними професійних функцій. Правова сфера духовного світу поліцейського як важлива складова реалізації прав, свобод громадян.

Тема 3. Професійно-правова культура, як важлива складова культури правоохоронця. Естетика, правова естетика, естетична культура поліцейського. Службовий етикет правоохоронця. Зовнішній вигляд юриста. Естетичні вимоги до оформлення правових документів. Кодекс професійної етики поліцейського. Професійна таємниця. Присяга поліцейського. Деформація правосвідомості поліцейського та шляхи її усунення. Політична культура поліцейського. Правова культура правоохоронця. Правове мислення поліцейського. Принципи політичного плюралізму та політичного нейтралітету у професійній діяльності. Правова ідеологія. Компетентність як показник професійної майстерності. Атестація поліцейських, як правова вимога визначення його професіоналізму.

Тема 4. Професійна деформація працівника поліції: форми прояву та профілактика. Поняття професійних відхилень у діяльності співробітників Національної поліції. Фактори, що спричиняють виникнення професійних відхилень. Види професійних відхилень за об'єктивними та суб'єктивними аспектами. Найпоширеніші прояви відхилень у професійній діяльності поліцейських та основні засоби боротьби з ними. Професійні деформації поліцейських.

Тема 5. Роль та значення поліцейської деонтології в процесі підготовки майбутнього правоохоронця. Система вищих закладів освіти України зі специфічними умовами навчання. Освіта за спеціальністю «Правоохоронна діяльність», її зміст та сутність. Система закладів вищої освіти, які готують правоохоронців. Поняття та характеристика основних форм здобуття освіти. Освіта поліцейського та її значення для правоохоронної діяльності. Система наукових закладів України. Державний стандарт випускника вищої школи за фахом «Правоохоронна діяльність». Перепідготовка та підвищення кваліфікації поліцейських кадрів. Підготовка наукових кадрів в галузі правоохоронної діяльності.

Тема 6. Людина та громадянин в системі правоохоронної діяльності. Права людини та правоохоронна діяльність: взаємодія та взаємозалежність.

Правовий статус громадянина та співробітника поліції як основа їх взаємодії. Питання про природу та сутність правопорядку, правоохоронної діяльності та правової держави. Дослідження природи, сутності, функцій, закономірностей формування та розвитку правосвідомості і правової культури. Принципи законності, гуманізму, поваги прав і свобод людини і громадянина, гласності у діяльності поліції.

Тема 7. Міжнародні стандарти правоохоронної діяльності. Історичні джерела правоохоронної діяльності. Документи про стандарти галузі знань «Цивільна безпека», як офіційне джерело поліцейської деонтології. Характеристика міжнародних стандартів професійної поліцейської діяльності. Міжнародна асоціація поліцейських. Об'єднання поліцейських в Україні.

Тема 8. Впровадження приватної детективної діяльності в Україні. Зарубіжний досвід розвитку приватної детективної діяльності. Характеристика проекту Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність». Принципи та засади приватної детективної (розшукової) діяльності. Суб'єкти приватної детективної (розшукової) діяльності. Права та обов'язки приватного детектива. Об'єднання приватних детективів. Зарубіжний досвід розвитку приватної детективної діяльності.

5. ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Методи навчання

Під час проведення навчальних занять можуть застосовуватися такі методи:

- словесні методи навчання;
- наочні методи навчання;
- практичні методи навчання;
- проблемно-пошукові методи навчання;

5.2. Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання роботи здобувачів/здобувачок вищої освіти здійснюється відповідно до загальноуніверситетської системи оцінювання знань.

Система передбачає:

Форма навчання	Робота на семінарських заняттях	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Залік	Разом
денна форма навчання (залік)	30	10	20	40	100
заочна форма навчання (залік)	20	20	-	60	100

Для переведення оцінок у бали необхідно користуватися формулою:

для денної форми навчання

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 30 =$$

для заочної форми навчання

$$K = \frac{\text{сума одержаних оцінок (балів)}}{\text{округлити } (0,6 * \text{кількість групових занять}) * 5} * 20 =$$

Модульна контрольна робота

19-20 балів – «5» відмінно;

15-18 балів – «4» добре;

10-14 балів – «3» задовільно;

0-9 балів – «0» незадовільно.

Для визначення ступеня засвоєння навчального матеріалу та подальшого його оцінювання на семінарському занятті слід врахувати певні рівні знань:

1. Теоретична відповідь

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, опрацювавши основну та додаткову літературу, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань у самостійній роботі;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний/здатна його аналізувати, але не має достатніх знань для формулювання висновків, поєднання теоретичних знань із практичними прикладами;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання.

2. Тест: правильне вирішення тесту оцінюється в 1 бал.

3. Задача: вважається вирішеною і оцінюється:

– оцінка «5» високий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти;

– оцінка «4» добрий рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти повністю правильно вирішив/вирішила задачу, надав/надала відповіді на всі поставлені в умовах питання, але не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти чи допустив незначні помилки;

– оцінка «3» задовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти надав/надала відповіді не на всі поставлені в умовах питання, чи не зробив посиланням на чинні нормативно-правові акти, чи допустив значні помилки;

– оцінка «0» незадовільний рівень – здобувач/здобувачка вищої освіти не правильно вирішив/вирішила задачу.

4. Реферативне повідомлення – оцінюється в 5 балів:

1 бал – належне оформлення реферативного повідомлення;

1 бал – глибока проробка теми (наявність достатньої кількості літературних джерел, наявність ґрунтовних висновків);

1 бал – теоретична обґрунтованість теми, визначення її актуальності, мети, завдань, чітко розроблений науковий апарат;

2 бали – грамотна і аргументована презентація реферату.

Кожну оцінку викладач/викладачка має аргументовано мотивувати.

При оцінюванні заліку на денній формі навчання застосовуються такі критерії:

- 36-40 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом, надав/надала повну, вичерпну відповідь на поставлене запитання, з посиланням на чинні нормативно-правові акти (або правильно відповів/відповіла на 90-100% тестових завдань). Максимальна кількість балів може бути знижена, якщо під час відповіді здобувач/здобувачка вищої освіти не зробив/зробила посилання на чинні нормативно-правові акти чи допустив/допустила незначні помилки.

- 28-35 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє достатнім обсягом навчального матеріалу, надав/надала відповідь на питання але допустив/допустила помилки, що впливають на загальний висновок (або правильно відповів/відповіла на 70-89% тестових завдань);

- 20-27 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти володіє навчальним матеріалом поверхово і фрагментарно на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу чи допускає значні помилки, які приводять до викривлення інформації (або правильно відповів/відповіла на 50-69% тестових завдань);

- 0-19 балів – здобувач/здобувачка вищої освіти не може виконати завдання, не володіє навчальним матеріалом, відмовляється відповідати на запитання або робить принципові помилки, які викривлюють усе рішення (або правильно відповів/відповіла менше ніж на 50% тестових завдань).

Критерії оцінювання заліку на заочній формі навчання:

50-60 балів – «відмінно» – здобувач та здобувачка вищої освіти повністю виконали завдання та надали вірне розкриття питань.

40-49 балів – «добре» – здобувач та здобувачка вищої освіти виконали завдання та допустили незначні помилки, при розкритті питань, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30-39 балів – «задовільно» – здобувач та здобувачка вищої освіти надали ідею розв’язання завдання, але у розрахунках або в юридичних висновках існують значні помилки, при розкритті питань, які приводять до викривлення рішення;

0-29 балів – «незадовільно» – здобувач та здобувачка вищої освіти не можуть виконати завдання або роблять принципові помилки, які викривлюють усе рішення щодо розкриття питань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Здобувачу та здобувачці вищої освіти надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1-34		F	Кредит не зараховано. Здобувач та здобувачка вищої освіти повинні повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Поліцейська деонтологія : курс лекцій / М. М. Пендюра. Київ. : 7БЦ, 2021. 277 с.
2. Поліцейська деонтологія : навчальний посібник / за заг. ред. В. Я. Марковського. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 316 с.

3. Поліцейська деонтологія : навч. посібник / кол. авт. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 144 с.

Допоміжні:

1. Банчук О. А., Москаленко О. М. Статус поліції: міжнародні стандарти і зарубіжне законодавство: навчальний посібник. Київ, 2013. 588 с.
2. Ведерніков Ю. А., Кульбач С. О., Кучук А. М. Юридична деонтологія : навч. посіб. Дніпропетровськ: Свідлер А. Л., 2011. 206 с.
3. Гусарєв С. Д., Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності) : навч. посіб. Вид 3-тє, переробл. і допов. Київ: Знання, 2015. 495 с.
1. Юридична деонтологія : Підручник / С. С. Сливка . Київ: Атіка ; Харків: Право, 2015. 296 с.
2. Гапотій В. Д., Мінкова О. Г. Юридична деонтологія: навч. посіб., Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2018. 146 с.
3. Кацавець Р. С. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2016. 126 с.
4. Молдован А. В, Добкіна К. Р., Ключєва Є. М. Юридична деонтологія. Навчальний посібник. Київ: Алерта, 2015. 224 с.
5. Радовецька Л. В., Лясковська С. П., Тихомиров О.О. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. Київ: Кондор. 2019. 296 с.
6. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання на пряму підготовки Правознавство / А. В. Грубінко; В. М. Кравчук. Тернопіль, 2016. 109 с.

Основні нормативні акти:

1. Конституція України. Закон України станом на 20.06.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 18.06.2023 р.).
2. Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою від 29 листопада 1985 р. URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/995_114 (дата звернення 18.06.2023 р.).
3. Декларація про захист усіх осіб від насильницького зникнення. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1992 р. № 47/33 URL : http://zakon.rada.gov.ua/go/995_225 (дата звернення 18.06.2023 р.).
4. Декларація про поліцію від 8 травня 1979 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/994_803 (дата звернення 18.06.2021р.).
5. Європейський кодекс поліцейської етики від 19 вересня 2001 р. URL: <http://polis.osce.org/library/f/2687/1492/CoE> (дата звернення 18.06.2023 р.).
6. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015 (дата звернення 18.06.2023 р.).
7. Керівні принципи, щодо ролі осіб, які здійснюють судові переслідування від 27 серпня 7 вересня 1990 р. URL :

http://zakon.rada.gov.ua/go/995_859 (дата звернення 18.06.2023 р.).

8. Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку від 17 грудня 1979 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_282 (дата звернення 18.06.2023 р.).

9. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_004 (дата звернення 18.06.2023 р.).

10. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085 (дата звернення 18.06.2023 р.).

11. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_043 (дата звернення 18.06.2023 р.).

12. Основні принципи застосування сили і вогнепальної зброї посадовими особами щодо підтримання правопорядку від 27 серпня - 7 вересня 1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_334 (дата звернення 18.06.2023 р.).

13. Основні принципи поводження з в'язнями. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р. №45/111 URL: http://zakon.rada.gov.ua/go/995_230 (дата звернення 18.06.2023 р.).

14. Дисциплінарний статут Національної поліції України. Затверджений Законом України від 15 березня 2018 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19> (дата звернення 18.06.2023 р.).

15. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення 18.06.2023 р.).

16. Правила етичної поведінки поліцейських. Затверджені наказом МВС України №1179 від 9 листопада 2016 р. Офіційний вісник України. 2017. № 2. Ст. 522.

Інтернет-ресурси:

1. <https://osvita.dnuvs.ukr.education/md/course/view.php?id=181> Інформаційно-телекомунікаційна система «МІА:Освіта».
2. <https://www.president.gov.ua/> Офіційне інтернет-представництво Президента України
3. <http://www.mvs.gov.ua/> Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України
4. <http://zakon.rada.gov.ua/> Законодавство України на офіційному веб-сайті Верховної Ради України
5. <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека України імені В.І. Вернадського